

ת ר ד ס ה (תש"ה) כ"ה
(הערה: דעות שונות בטעם המסכן ובטעם כליו עיין גליונות תש"ב-תש"ג).

א. מתי נצטוו משה על בנין המסכן?
רמב"ם י"ח ד"ה ויתן אל משה
? סבות רבה ל"ג ג: ויקחו לי תרומה. הדא הוא דכתיב (שיר השירים ה')
גני יטנה ולבי עז, אמרה כנסת ישראל: אני ישנתי לי מן הקץ, אלא
הקבתי ער זני' (ההלים ע"ג) צור לבבי וחלקי אלוקים לעולם... אני
שנתי מעשה העגל (שנתי איתי מאת תם ושלום לא יתרצה עוד) ולבי
ער - הקבתי מרתי עלי (=ליון הכאה ודפיקה), הוי: "ויקחו לי
תרומה": (ויקחו לי תרומה) קח לי וקח... פא"י אה"י יט"ו
תרומה תרומה (ח): "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". אימתי נאמרה למשה
הקבתי הו"ו של מסכנים כיום הכפורים עצמו, אע"פ שפרשת המסכן
קודמת לקערה העגל. אמר ר' יהודה בר' שלום: אין מקדם ומאוחר
בתורה שנאמר (מסלי ה) "נעו מעולותיה לא תדע" - משולמות הן
יכיליה של תורה ופרשותיה. הוי"ו כיום הכפורים נאמר למשה "ועשו
לי מקדש", מניין? יסכן עלה משה בשעה בסיון דעשה ארבעים יום
וארבעים לילה, ועוד עשה ארבעים ועוד עשה ארבעים - הדי משה
ועתקים, ואתה מוצא שביום הכפורים נתכפר להם, ובו ביום אמר לו
הקב"ה: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כדי שיזעו כל האומות
שנתכבר להם מעשה העגל, ולכן נקרא "מסכן העדות", שהוא עדות
לכל באי העולם, שהקב"ה שוכן במקדשם. אמר הקב"ה: "וכו' זהב
שבמסכן ויכפר על זהב שנעשה בו העגל, שכתוב בו (ל"ב) "וישפדקו
העם את כל נזמי הזהב", ולכן מתכפרין בזהב "וזאת התרומה... זהב".
אמר הקב"ה (ירמיהו ל) "כי אעלה ארצה לך ומסכותיך ארסאך".

1. מה ההכרח בין רמי לרמב"ן ביהא לומד של צורי עשית המסכן.
2. האסור לפלות במחלוקת ה"ל גם סנוי דעות בטעם מצות המסכן.
3. כבוד יש להבין את כונת מדרש תנחומא בהסיאו כסיום לדבריו את ירמיהו
לי אה"י "כי אעלה ארובה לך". ובא"תה סוכן המסכן הוא ארובה ומרפא
לחטא העגל.
4. בעל דבק טוב (פירושו על רש"י) מקשה על דברי רש"י ה"ל: "וקשה, אם כן -
למחוב כסדרו".

התוכל לענות על קושייתו כהעורך בדבריו התנחומא?

2. כי ויקחו לי תרומה,
 1. דש"ה ד"ה ויקחו לי מה קשה לו ומה תקן בהוספתו?
ועיין גם ה' ד"ה ועשו לי מקדש.
 2. דאב"ע * ויקחו לי מה קשה לו ומה הדמיון בין פסוקנו
לבין שופטים ד' י"ח המובא בדבריו?
3. ה' זעזעו לי מקדש ושכנתי בתוכם,
בעל גיזה לדרך מביא מלת "המפדחים": לא אמר "ושכנתי בתוכם" אלא "בתוכם",
לחורדה "אין השכינה יורדת במקדש שמת המקדש, כי אם שמת ישראל כי היכל ה' המה.
כבוד אינו דעה מוספית נאמרו דברים אלה?

ד. שאלת כתרונם אונקלוס:

1) למה תרום נפ' כ: ויקחו לי
ולא כמו * ג: איה מקחו מאתם	-	ויפרטו קדמי
דתסכונ מנהון?
2) למה תרום נפ' ד: ועזים
ולא כמו בראשית ל"ב ט"ו: עזים	-	ומעזי
עזי וכן בכל מקום?
3) למה תרום כ"ו א: כרובים
ולא כמו כ"ה י"ח: שנים כרובים	-	צורת כרובין
חרין כרובין.
4) למה תרום כ"ו ז: לאהל על מסכנא
ולא כמו כ"ד יח א: האהל	-	לפרסא על מלכנחא
משכנחא וכן בכל מקום.